

**Исполнительный комитет
Большецильнинского сельского поселения
Дрожжановского муниципального района
Республики Татарстан**

**Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Зур Чынлы авыл җирлегенә
Башкарма комитеты**

422461, Республика Татарстан, Дрожжановский район, с.Большая Цильна,
ул.Родина, 1 тел.(84375)38-6-16, факс 38-6-35 Bcel.Drz@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

26 декабрь 2023 ел

№ 18

2024-2026 елларга Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл җирлегенә территориясендә җирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программаны раслау турында

Россия Федерациясе Җир кодексына ярашлы рәвештә, “Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары Турында” 2003 елның 6 октябрендә № 131-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл җирлегенә башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. 2024-2026 елларга Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл җирлегенә территориясендә җирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программаны әлегә карарга кушымта нигезендә расларга.
2. Әлегә карарны авыл җирлегенә мәгълүмат стендларында халыкка җиткерергә һәм Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл җирлегенә рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында урнаштырырга.
3. Әлегә карар кул куелган көннән үз көченә керә.
4. Әлегә карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Татарстан Республикасы Чүпрәле
муниципаль районы Зур Чынлы
авыл җирлегенә башлыгы:

Ф.Ж.Фатхуллов

Зур Чынлы авыл җирлеге Башкарма
комитетының 2023 елның 26 декабрендәге 18
номерлы карарына 1 нче кушымта

2024-2026 елларга Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл җирлеге территориясендә
җирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа

2024-2026 елларга Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл җирлеге территориясендә
 җирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа

ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	2024-2026 елларга Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл җирлеге территориясендә җирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа
программа эшләү өчен нигез	Россия Федерациясе Җир кодексы, “Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары Түрүндә” 2003 елның 6 октябрендә № 131-ФЗ номерлы федераль закон
Программаның заказчылары	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчеләре	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаны башкаручылар	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максаты: -җирләрне һәм туфракларны пычрату, бетерү, деградацияләү, бозу, юкка чыгару һәм җирләргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау, шулай ук җирләрне рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм җирләрне яхшырту. Программаның Бурычлары: - житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү; - җирләрдән файдалану һәм саклау нәтиҗәлелеген күтәрү; - җирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру; - яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу, - җирләрне инвентаризацияләү үткәрү
Программаны тормышка ашыру вакыты	2024-2026 еллар
Күләме һәм финанслау чыганаclarы	Программаны финанслау күләме-9,0 мең сум, шул исәптән:

	- 2024 ел – жирле бюджет акчалары хисабына-3,0 мең сум. - 2025 елда-жирле бюджет акчалары хисабына-3,0 мең сум. - 2026 ел-жирле бюджет акчалары хисабына-3,0 мең сум.
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм күрсәткечләре нәтижелелек	Жирдән файдалануны тәртипкә салу, жирләрне нәтижелә файдалану һәм саклау, бозылган жирләрне торгызу һәм халыкның экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү
Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру	Программаны тормышка ашыруны Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл жирлегә башкарма комитеты контрольдә тотат.

1. Жир - муниципаль программаны тормышка ашыруның тиешле өлкәсендәге төп проблемалар һәм хәзерге торышы характеристикасы-әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, үрманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне куллану һәм саклаудан башка башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы - туфрақ жимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк.

2024 – 2026 елларга Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл жирлегә территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа (алга таба-Программа) икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтижелә һәм рациональ файдалану һәм идарә итү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәәмин итә торган жирләрне куллану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Жир фондының зур күләмнән төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык буыннарының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәс эшләвен бозу, үрманмы үл, хайваннар дөньясы, жир, экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа куллану һәм хужасыз караш аның башкара торган функцияләрен бозуга, табигый үзлекләренең кимүенә китерә.

Жирләрне саклау жирдән нәтижелә файдалану булганда гына нәтижелә булырга мөмкин.

Зур Чынлы авыл жирлегенең тотрыклы социаль-икътисади үсеше һәм анда яшәүчеләрнең экологик куркынычсыз тормышы проблемалары жирләрне саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән.

Авыл жирлеге дәрәжәсендә жирләрне саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Жирләрнең экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләнмәгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Мунципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары: Зур Чынлы авыл жирлеге башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклыгы, хисаплылык һәм контрольлек, нәтижәлелек.

Муниципаль программаның максаты-жирләрне һәм туфракларны пычрату, бетерү, деградацияләү, бозу, юкка чыгару һәм жирләргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау, шулай ук жирләрне рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның үндырышлылыгын торгызу һәм жирләрне яхшырту өчен тәэмин итү.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла::

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;
- жирләрне куллану һәм саклау нәтижәлелеген арттыру, жирләрне рациональ файдалануны һәм саклауны тәэмин итү; - яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу; - жирләрне инвентаризацияләү үткәрү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

3. Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре һәм программаның нәтижәлелеге күрсәткечләре

Өлеге программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенең инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк. Программа чараларын үтәү нәтижәсендә тәэмин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфат характеристикасын яхшырту;
- 3) жирләрне нәтижәле файдалану.

4. Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары

Программаны тормышка ашыру срогы-2024-2026 еллар.

5.Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл җирлеге территориясендә җирләрне саклауның һәм файдалануның нәтижәлелеген арттыру буенча чаралар планлаштырылган.

а

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Максат исеме	Бурыч ны ң исем е	Төп чараларны ң исеме	Баш кару чы	төп чарал арны үтәү вакыт ы	Бәяләү индикат орлары ахыргы нәтижәл әр, үлчәү берәмле кләре	Индикатор лар әһәмияте			Чыганак күрсәтеп финанслау финанслау (мең сум)			Чараны гамәлгә ашырун ың турыдан - туры нәтижәс е
						2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	1 0	1 1	1 2	13
Җирләрне һәм туфракны пычрату, бетерү, деградация ләү, бозу, юк итү һәм башка тискәре йогынтылар ны булдырмау һәм бетерү, шулай ук рациональ файдаланун ы тәэмин итү Җир, шул исәптән: торгызу авыл хужалыгы билгеләнеш ендәге җирләрдә туфракның уңдырышлы лыгы һәм	1.1.җир ләр ән файда лану һәм саклау нәтиж әлелег ен күтәрү, җирлә рдән рацио наль файда ланун ы һәм саклау ны решты ру	1.1.1.туфра кның уңдырышл ылыгын саклау һәм арттыру, җирләрне чүп үләннәре үсүдән саклау, куаклар һәм вак- төякләр, җирләрнең торышын начарайтун ың бүтән төрләре (фитоконтр оль үткәрү)	Зур Чын лы авыл җир леге баш кар ма ком итет ы	2024- 2026	Әйе/юк	Ә й е	Ә й е	Ә й е	3	3	3	җирләрд ән файдала ну тәэмин итүче ысуллар белән һәм экологик система ларны саклау сәләтлел ек җир чара, гамәлгә ашырун ың нигезе хужалык эшчәнле ге һәм башка эшчәнле к төрләре
		1.1.2.җирлә рне пычрату һәм чүпләү җыештыру нәтижәләр е (өмәлә үткәрү, чүп чыгару)		2024- 2026	берәмле к	7	7	7	-	-	-	

жирләрне яхшырту			ком итет ы									
	1.2. яшел үсен телә рне торг ызу һәм сакл ау	1.2.1. табигать тирәлеген үстерү саклау, торгызу. (агачлар, куаклар утырту)	Зүр Чын лы авыл жир леге баш кар ма ком итет ы	2024- 2026	берәмле к	2 0	2 0	2 0	-	-	-	халыкны ң тормыш эшчәнле ге сәламәт лек һәм иминлег ен яхшырту өчен , якын- тирә мохит саклауга, яклауга уңай шартлар тәэмин итү
	1.3. жирг ә инве нтар изац ия үткә рү	1.3.1. буш урыннарны ачыклау, рациональ булмаган файдаланы лмый торган жирләр һәм аларны үз вакытында хужалык әйләнеше жәлеп итү.	Зүр Чын лы авыл жир леге баш кар ма ком итет ы	2024- 2026	Әйе/юк	Ә й е	Ә й е	Ә й е	-	-	-	буш булган һәм рациона ль файдала нылмый торган жирләрн е ачыклап, арендага тапшыру максаты нда даими рәвештә жирләрг ә инвента ризация үткәрү
		1.3.2. жиркишәрл екләре белән үз белдеге белән шөгыльлән ү фактларын ачыклау	Зүр Чын лы авыл жир леге баш кар ма ком итет ы	2024- 2026	Әйе/юк	Ә й е	Ә й е	Ә й е	-	-	-	
		1.3.3. РФ жир турындагы	Зүр Чын лы	2024- 2026	Әйе/юк	Ә й е	Ә й е	Ә й е	-	-	-	

		законнарны гражданнар га аңлату	авыл жир леге баш кар ма ком итет ы									
--	--	---------------------------------------	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

6. Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру жирле бюджет акчалары хисабына күздә тотыла. 2024-2026 елларга муниципаль программаның бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме жирле бюджет акчаларынан 10,0 мең сум тәшкил итә. Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының шундый ук эш төрләре нигезендә әзерләнгән тәкъдимнәре нигезендә финанс ресурсларына ихтыяж билгеләнгән.

Еллар	Финанслау күләме (мең. сумнарда)				
	барлыгы	финанслау чыганаclarы буенча			
		Федераль бюджет	Республика бюджеты	Жирле бюджет	бюджеттан тыш чыганаclar
2024	3,0	0,0	0	3,0	0,0
2025	3,0	0	0	3,0	0,0
2026	3,0	0	0	3,0	0,0
Муниципаль программа буенча барлыгы	9,0	0,0	0,0	9,0	0,0

Муниципаль программаны тормышка ашыру барышында чаралар һәм аларны финанслау күләме Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл жирлеге бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып ел саен корректировкага кертелергә тиеш.

7. Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру

Программаны тормышка ашыру барышын Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл жирлеге башкарма комитеты тикшереп тора.

Программаны гамәлгә ашыру турында хисап авыл жирлеге сайтында Ел саен 1 нче кушымта нигезендә басыла.

Муниципаль программаны тормышка ашыру чор реквизитлары,	
Хисап тотучының исеме	
Муниципаль программаны раслау турында норматив хокукый актның исеме	
Форманы төзү өчен жаваплы вазыйфаи зат (Ф. и. о., вазыйфасы, элемтә өчен телефон)	

Муниципаль программаны тормышка ашыру турында хисап._____ 20__ ел

[illegible]

[illegible]